

[Transcript] Vinohradská 12 / Fejky, falsa, padělky. Poznáte je?

Tady je Matěj Skalický a tohle je Vinohradská 12.

Případ údejně padělaných obrazů je opět ukrajského soudu v Praze.

Obvinění Čalí podnikately Jaroslav Frejlich, jeho žena Eva a kolega Martin Trokan.

Frejlich dostal v roce 2019 osmiletí trest vězení, jeho žena a Trokan o něco měrnější tresty.

Podle obžaloby měli prodávat padělané obrazy slavných českých malýřů a trojce ale binu odmýta.

Čapek, kupka, fila, zrzaví to a jen a další. Poznáte jejich obrazy a nebo byste naletili podvodníkům.

Středočeský krajský soud teď znovu řeší kauzu údejných padělků se škodou v řádu desítek milionů.

Fejky a falza, téma pro historika umění Jana Skřivánka z Muzea Kampa v Praze.

Dnes je pátek 8. září.

Dobrý den, vítejte tady u nás ve Vinohradské 12.

Dobrý den.

Letos v létě začalo druhé kolo jsou dního projednávání údajného padělání obrazu s možnou škodou v řádek desítek milionů kodům.

V té kauze čelí obžalobě podnikatel Jaroslav Frejlich jeho žena Eva a kolega Martin Trokan.

Už proce 2019 dostali tresty o česti do osmi let, ale odvolací soud ten verdict zrušil.

Vystehistorik umění, jaké obrazy měli padělat údajně?

Mělo jít hlavně o českou modernu nebo z nějakým přesahem do čtyřicátých let a možná i párek mlačích děl, ale v podstatě ta nejfrekventovanější ména jako Jan Zrzavý, Emil Fila, Josef Čapek.

Já jsem si měl, že tam bylo dokázáno, že tam byly padělky.

Problem byl, že ne všechno, co policie a její znalci považovali za padělky podle všeho byli, že národní galerie ve dvou případech prohlásila, že ty věci jsou originály.

Mělo jít oddila Františka Foltina a Emila Fili.

A tím se to vlastně rozpadlo, ale ono už v tom původním rozsudku v roce 2019 ten byl vlastně unikátní v tom, že státní zástupce sám navrhol z proštění obžaloby, ale jsou tkyně udělila ty vysoké tresty.

A celá ta situace je vlastně v tom, že ono není trestné nebo trestně postižitelné, to, že prodává té padělek.

Tak trestně postižitelné je, že vy víte, že něco je padělek a prodává teď, čili trestně postižitelný je ten podvod.

A to, že jenom vy to nepoznáte, tak za to nemůžete být postižen.

A všichni, jak si ve hře si dají velký záležet na to,

aby zdůrazněvali, že v nisi se s tímu měním obchodují,

ale ve skutečnosti vůbec ničemu nerozumí a prostě nemohli poznat,

že toto tedy není fila nebo nebo zrzámí je, že jednali v dobré výře.

Já uvidu jenom ty trestní sasby, když jsme se do toho trošku pohroužili,

to, čiž do 3 let je ta běžná a potom, pokud způsobíte nějakou závažnější škodu,

což tady se bavíme o těch desítkách milionů korun,

tak je to 3 až 10 let, proto ty možná zdánlivě poměrně vysoké tresty,

které už v roce 2019 tedy ti dotiční dostali

a potom odvolací jsou ten verdict zrušil.

Tí lidé, figurující v této kauzesi, nicméně,

měli podle obžal by padělání objednávat.

To, jak jste vyřikal, že není trestné, když ho tom nevíte,

tak tady o tom asi měli podle obžal by vědět.
Tam mělo jít na to nějaké odposlechy,
ale přiznám si, že tu kauzu do detailu takhle neznám,
ale v zásadě to je nějaký ten, jakoby řečezet,
že jednak potřebujete získat to dílo
a potom potřebujete k němu získat nějaký certifikát,
znalecký posudek, doložit nějakou vymyšlenou historii,
že tej obrazy se nekupují jenom tak, jak vypadají,
ale všechny zúčastněné zajímá nějaká historie.
Takže tohle to všechno asi oni obstarávali
a teď jde jenom dokázat, že celou dobu věděli,
že se snaží o podvod.
No my berem tuto, nebo vezmíme tuto kauzu
jako odrazový můstek k tomu, aby jsme se o tom padělání obrazu bavili obecně
a vy jste tu zmínil ty certifikáty.
Vůbec dělá, že se schání nějaké falečné znalecké posudky případně,
protože i to, když se vrátím k té kauze, měli obžalovaní a dělat.
To je vlastně ta stejná situace.
Zase, jak si znalec se může mílit
a je postižitelní fokažiku, když se mílí vědomně.
Pokud je jenom nekompetentní, tak je to těžkého trestně postihovat.
To je tohle dokazuje, ale...
No to je právě trochu problém,
že těžké posudky, tě české legislativy a moznalcích,
co se týče trhu s uměním, tak jsou dva typy znalců.
Jedni, co se vyjadřují k té pravosti,
čili řekneme historici umění,
a druzí ekonomičtí, kteří se vyjadřují k cene.
A ty znalci jsou ale vymezení dosti obecně,
čili to, že někdo je odborník na výtvarné umění.
Vlastně neznamená, že jako rozumí všemu od starých mistrů
po poválečné nebo současné umění,
ale zlediska je legislativy a noh v podstatě.
Takže ty znalecké posudky,
jakoby nemají valnou cenu mnohdy.
Je to něco, co je prostě vynucováno,
nebo vyžadováno v určitých situacích,
že prostě, když bude nějaké právní jednání,
tak jsou potřebuje mít od někoho potvrzeno,
že ten předmět je tím, čím má být,
a někdo to vydá.
Ale zlediska prostě trhu s uměním,
tě zberatele vlastně soudní znalce příliš nepotřebují.
Takže chtějí jako slyšet,

co si o tom obraze myslí kurátor,
který tomu autorovi vydělal výstavu.
Když budete mít obraz od Toayen,
chcete slyšet, co říká o tom Karel Srp,
nebo Anapravdová, která dala tu minulou výstavu.
A lidé, kteří se v tom prostředí neorientují,
to neznají, tak prostě naletí třeba tomu,
že obraz má posudek od soudního znalce.
A ten posudek, když pak člověk si ho vezme do ruky
a čteho nespokojí se jenom s tím,
jako je jen nějaký posudek,
tak ten posudek mnohdy vypadá,
tak jenom, že je tam v zásadě na psáno,
je to díla Emila Fila, protože Emila Fila
je podepsán v pravém dolním rohu
a Emila Fila byl ten a ten,
že jel tehdy a tehdy jeho obrazy
nejdeme v těch a těch galeriích.
Ale vlastně argumentace, týkající se
fyzicky toho díla, jeho kvalit,
jeho materiálu a tak dále,
tak tam prostě jako být nemusí
nebo většinu nejsou.
Tím mě vlastně docela překvapujete,
protože já jsem si říkal,
že právě z nalecké posudky
mají být z tou garancí toho,
že víme, z dato dílo je
nebo není pravé, neb,
si říkám, že padělání obrazu
tu už bylo dávno,
že to není nic nového,
že se to dělávalo leta, leta,
desítky, stovky let možná.
Určitě, ja myslím,
že jde říct, že padělání umění
je stěně staré, jako umění
ostatně v západní tradici
umění, kdy
strácí tu funkci,
jenom být třeba liturgickým
předmětem, nebo nějakou funkci
reprezentační, tak se stává
v renezanci. A Giorgio Vasáry

ve svých jak si životech
renezančních umělců, tak píše o Michelangelovi,
že Michelangelo zahájil
svou kariéru tak, že
vřímně vytvořil antikizující
sochu, kterou prostě někde nechal
zahřabat, aby byla objevena
a pak vlastně vystoupila, říkal
vidíte tady to, co vy všichni oslavujete
jako krásné antické dílo
je moje práce, čili já
jsem naprosto srovnatelný
jako ty velcí antičtí sochaři,
čili začal kariéru
jako padělatel. Ale tak
renezant se milovala antiku, ne?
Přesně tak. No, byl
Michelangelo tím největším padělatelem, kterého znáte,
nebo se odjevili objevla jí na jména.
To určitě ne, a ty případy
se objevují vždycky čas od
času nějaké velké jméno
před pár lety, prostě v Americe byla
kauze z padělky
abstrakních ekspresjonistů
Marka Rotka, Jacks Napoloka,
která položila jednu prostyžní
New Yorkskou galerie, teď
řadu let po malu probublává
francouským soudním systémem
kausa padělku starých mistrů,
která zmého pohleduje fascinující
v tom, že ty padělky
většinou vlastně nestojí na kvalitě
toho díla, ale je
vlastně na podvodu, na tom,
že vytvoříte takovou situaci,
kdy někoho přesvěčíte,
aby se zřekl svých kritických
otázek a jednaly rychle
a tak dále, a vlastně je trochu jedno
jak to dílo, prostě vypadá
vyho zmanipulujete. A je
samozřejmě lehčí tuto manipulaci

provádět s věcma, které
jsou jako by méně komplexní,
kde je těch věcí, kterých se
můžete chytit, o kterých pochybovat
prostě méně, pokud budete
prodávat mramorovou krychli,
tak tam je
otázka, jako co jsou ty prvky
záchytné, abyste určili,
jestli je to krychle vzbarokaz
19. století nebo ze současnosti,
když máte prostě obraz
starých mistrů, tak těch momentů,
kde vlastně ten falzifikátor
jako by může udělat chybu,
a kde prostě znalec si všimne,
že něco je špatně, je prostě strašně
moc. A takhle ta kausa, která běží teď
ve Francii, je prostě zajímavá v tom,
padělky právě starých mistrů
z 16. 17. století
a jsou to díla, která
měla jako by ty největší,
možné jako by potvrzení kvality
o jednom portrétu
udávaném, jako dílo
Francie Halse, tak pařížský
lůvr na něj dočasně uvalil
zákaz vývozu, protože
francouzský stát cískat čas,
aby zvážil, jestli to dílo nekoupí,
nakonec ho jako by nekoupil, ale
ty další obrazy byli vystaveny
v rovní galerii v Londíně
prošli aukšními sýněmi Sotheby
z Christís a až následně
se prostě ukázalo, že
při nějakých pokročilejších
stupných chemico-technologických rozborů
že vlastně jsou to novodobé padělky
ale čili by požit takto kvalitní padělky
to je fascinující
Já to schrunu do, jako krátké věty
to co jste tě říkali, nechci se opakovat,

ale mě to přijde fascinující, to znamená,
galerie vystavují padělky mnohdy
Jednu galerie to i položilo
Ano, ale tak to byla
prostě komerční galerie, která s tím
obhodovala a čili v ten moment
tě poškození se vlastně na ní
jako se si pali s takovými
žalobami o náhrady škod,
že vlastně galerie jako by zbankrotovala
nebo i stratila kredy, takže na tomhle skončila
samozřejmě ty veřejné instituce
muzea a galerie
se tomu snaží maximálně
vyhýbat, ale samozřejmě
stane se to i jim
vlastně Pražská národní galerie
před dvě malety měla velkou výstavu
falza falza, kde vlastně vystavovala
jako různé typy padělku
a jsou i díla, u kterých
se odborníci prostě neschodnou
část bude přesvědčená, že toto je padělek
a jiná bude říkat, ne, to je pravé dílo
je takový to spor právě o
sochu Madony na Lvu
která podle části
historiku uměního odborníku na
středověké umění je na prosto unikátní
věc z poloviny 14. století
Pana Maria, stojící na Lvu
ikonická podoba pro obdví gotiky
Vlastně představuje krystavový těstí nad džáblem
zobrazení podle jiné části
historiku umění je to novodový padělek
někdy z 19. století
a v posledě to nejde jako rozetnout
protože to použité dřevo je stare
to je jako na tom se schodném
nicméně
je to pak kolik vlastně výmek
a nepravdě podobností
nebo vlastně výmek
jste ochoten akceptovat

tak, tak, čili
jde opravdě podobnost pak ve výsledku asi mnohdo
trochu ano, protože za tím co ostatní
sochy, které jakoby mají patřit
do toho tohoto souboru
jsou z nějakého dřeva, mají nějaké charakteristiky
tak to je z jiného dřeva
má trochu jinou ikonografy a tak dále
a všechno je to možné
ale jde o to kolik těch výmek
představujeme z bírku
Františka Ferdinanda
kurátorkou výstavy
falza falza, o které byla
chvilí byla Olga Kodková
dnes ředitelka sekce starého
umění národních galéry
je v Praze
Zrovna tady za sebou máme svojíci
svatého jihřího a archandělá Micháela
za který on zapatil 700 lýt
za každou tom desku
čili cena v té době originálu
Vradíme se k obrazům
aniž bychom chtěli dávat jakýkoliv
návod, to podtrhuji
jak se takový padělek vytváří
to musíte být hrozně zručný
jako malýř, abyste dokázal někoho napodobit
teď jílo samou osobi
Záleží koho budete
napodobovat, když to budete
umělec jeho vždílem je tam
namorová kostka, tak to ani tak
těžké být nemusí
v tom novějším uměním trochu
tlesáta technologická náročnost
že zatím co prostě ti staří mistři
si ty pigmenty sami museli
vyrábět a vlastně jenom
příprava těch barev byla
náročná, tak to na toho padělatelé
zase klade ekstra nároky
proti tomu, když prostě

si kupujete barvu v tubě, tak už to máte
jakoby usnadně ne, pak musíte
tedy trařit ten stíl, ale to
sadí asi zručný
student umění, nebo
Absolvent Academy je v řadě případu
jako by schopen a spíš si musíte
dát pozor na takové věci, abyste
použili správný typ plátna
nejlépe staré hřebíčky
aby barva se nedostala
pod hřebíčky, že to ukazuje, že
tedy obraz byl napnut na rám
až po té, co byl namalován
což by se původně nestalo
spoustu takových věcí
Pardon, trošku vyprávku, že ten návod dáváme
já to obrátím tedy, jak se odhalují padělky
a tím pádem teď dokazujete,
že jsou metody
co jsou metody, ale právě
bohužile restaurátoři, kdy
často třeba u těch velkých výstav
je součástí nějakého toho zpracování
toho autora vlastně i
technologické analízi těch známých obrazu
a zjistí se, jak prostě
pracoval s podmálbou, jaké
používal barvy, tak
sami občas říkej, že mají podcít,
že nejpečlivější meč tenáři
těchto jejich katalogových textů
potom jsou ty padělatele, protože to
samozřejmě funguje i opačně
jako, že čím více je těch informací
známo, tím více
vymyslet, jak to
odhalit, pokud by to bylo, že jenom restaurátoři
v národní galerii, já nevím, bídí,
že dotyční autor
vždycky měl, já nevím, malý puntík
na zadní straně
v levo dole a nikdo jiný by si toho nevšim
tak by to bylo jednoduché, jakoby odkontrolovat

jestli je to autentické dílo
autora, ale tak to nejničili
ty padělatele sledují
to prostředí z toutu odbornou literaturu
toutou, prostě zápisky
deníky těch jednotlivých umělců
co je k dispozici a vlastně snaží
se trefit do nějaké, jaké
mezery, kde my předpokládáme, že něco by
mohlo třeba existovat
jako ní vyplní.
Dočetel jsem se, že rentgen se taky používá.
Je vlastně odhalování těch paděl.
Je vlastně všechny ty možné
jakoby neinvazivní prostě nějaká
infračervená reflektografie
cokoliv, co vlastně umožní
podívat se pod povrchté malby.
Když by jsme mluvili o infračervené
reflektografii, tak ta nám zase ukazuje
například podkresbu
jakým způsobem byla rozkreslena
vlastně obrazová kompozice.
To dá chmluvil před časem s kolegou
Martinem Serbem s videcké redakce
restaurátor Adam Pakorný.
Co se týče třeba podkresb,
tak se nám tam odhaluje vlastně
uvažování autorá způsob
tý bezprostřednosti, která třeba
ve firální malby je vlastně zahalzena
nebo nějakým způsobem upozadena.
A vlastně to, že se tam třeba
najde autorská podkresba je argumentem,
protože je to právě naopak
jednoznačným argumentem,
že něco je padělek je,
vlastně najdete nesouvisející
kompozici na prosto
neodpovídající stylu toho umělce,
že vidíte, že jenom bylo po užítob
staré plátno.
Čili jak chemické rozbory bare
v tak technologie to, jak ten umělec

parvým vrstvil, to jestli
je tam prah, nebo
není prah pod lakem, protože když ten obraz
má určité právě stáží,
někde měl jako by vyset
a tak vlastně i nějakým způsobem
by stárne. A zase na to jde vymejšlet
ten obraz byl predestaurován, proto vypadá
jako bědivně a
je pak na vás, jestli to akceptujete
nebo ne.

Český trh z obrazy
ale i z padělky, ten mě zajímá teď
vracíme se tím úplně na začátek
když jsme tu celou tu naši debatur
začali tím
soudním procesem s Frélychovými
Vy jste v roce 2018
psal, že za tu dobu
co píšete o trhu s uměním
a vynujete se mu, což bylo
v té době už patnáct let
tak jste se setkal s jedním jediným padělkem
Doba pokročila, je to 20 let
co se vynujete trhu s uměním
Na dost o to tříslo, už těch padělků
jste viděl víc? Já to vysetlím
padělků jsem určitě viděl víc
ale já jsem to myslel tak, že
když jsem psal o aukcích
tak za těch patnáct let jsem se setkal
s jedním případem, kdy ten
spor o to, že něco je padělek
opravdu došel až k soudu
a bylo to řešeno otevřeně
a ten závěr byl,
že opravdu bylo obchodováno
s padělkem. Ve většině případu
je to tak, že prostě
vrátí se peníze, vrátí se dílo
a všichni se tváří, že věc se nikdy nestala
a problém
v tomhle, nebo obecně jako by
trh s uměním je, že ten prách

proto na něj jako by vstoupit
a získat tu expertízu
že tu expertízu si musí získat
každý sám za sebe, bo to si tedy
nějakého odborníka, kterému
důvěřuje a na něj to deleguje
a nebo si tu odbornost
musí získat sám, prostě
neexistují žádné struktury,
které by mu to usnadňovali,
že by cokoliv garantovali.
Znal si nic, negarantují
aukšně sítě, si se
snaží, ale jako i ony
se mohou zmílit, nebo všichni
čili v tom je ten kupec, jako by
ponechan sám za sebe a
když někdo pravdu
zběratelství propadné, že je to
více než, že chce mít
hezký obraz na zdi, tak je tam vždycky ten
motiv toho objeví něco
co ostatní přehledli
a to samozřejmě strašně to mu to nahráva,
že jako by ta chud
věřit v to, že tady někdo
nerozpoznal, že je to
nějaký velký mistr, nebo
že je to jako by významné
stracené dílo, je velká.
Je to taky jak hluboko, jako chcete jít
prostě za tím, co když máte obraz
na kresbu v řádu milionů
tak prostě není problém
dá 30-50 tisíc za spracování
komplexní expertí z něco, jakoby
dohledat. Když je to obraz prostě
v řádu desítek tisíc, no ta běhne
v jednotkách, tak to rysnete
někdy. Tak to rysnete a často je to,
že i ty kupci to vlastně rysnou,
že prostě si řeknou, tak třeba se mi
zaštěstí a tady na internetu
to náhodou bude to, co by to mohlo být

a nebo holt odepíšu tu částku.
A není to možná
taky důvod proto,
že a teď budu citovat odhad, který se
objevil v reportu, artreportu,
JNT banky,
že na českém trhu je 30-50
procent padělku.
Je to odhad, není to žádného jako
zkuval. Já tyhle ty odhady nemám rád, protože
nejde vymyslet metodiku, jak to
jako analyzovat, vůbec se schodnout
o tom, kde trh suměním
začíná a končí, jestli tam patří
starožitnosti, jak se díváme
na prodej umění na aukro, nebo
i běži a tak dále.
Je vlastně metodicky vůbec jako vymezení
si o to, o čem lidíme je problematické.
Bude určitě problém to,
že ten český trh
s uměním funguje tedy těch
třicet let, a že tady
zatím, co ve Francii,
že by se jako objevil
Picasso, o kterém nikdo
nikdy neslyšel, protože
ho prostě nějaká rodina měla doma
a nikdy nikdo si ho nevšim,
a nechcel ho na žádnou výstavu
kde ale úplně pravděpodobné
není u nás těch věcí
z toho meziválečného období,
kde ty ceny jsou prostě nejvyšší.
Se pořád dějem mě se stalo
minulý týden, že jsme byli o Sloveni
ať se jdeme podívat na nějakou sbírku,
která se jsem vrátila
z Ameriky a byl tam třeba krásný obraz
od Františka Tichého, který podle
všeho není nikde podchycen,
tím jak to české
sbíratelské prostředí bylo
rozmetáno, tak stále

[Transcript] Vinohradská 12 / Fejky, falsa, padělky. Poznáte je?

se děje to, že se objevují pravá díla,
o kterých nikdo neví
a proto to jsem můžu hlavat i padělky.
že jde umisťvat i ty padělky.
No tak jo, tak moc díky,
že jsme to společně mohli probrat.
Děkuji za pozvání.
Zase nebavili jsme se
o padělcích obrazů a jak je poznat.
Je před námi
první víkend vzáří a i ten
můžete, kud bude techtít
strávit s Vinohradskou 12
třeba poslechev epizod, které jste
v týdnu nestihli.
Najdete je na webu i rozhlas cz
v aplikaci můj rozhlas
i ve všech dalších podkástových aplikacích.
Naslišenou v pondělí.

www.info
www.info
www.info
www.info
www.info
www.info
www.info
www.info
www.info
www.info
www.info
www.info
www.info